

Rozšiřující studium zeměpisu pro střední školy

Rozšiřující studium zeměpisu pro SŠ (dále jen RSZ SŠ) je akreditováno MŠMT pod č.j.: MSMT-16524/2016-2-572, v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, jako studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů.

Základní cíl:

Cílem tohoto studijního programu je získání způsobilosti vykonávat přímou pedagogickou činnost na jiném stupni školy. Absolventi RSZ SŠ získají kvalifikaci pro výuku zeměpisu na střední škole. Dílčí cíle vycházejí z § 6 odstavce 1 písmena a) i b) vyhlášky č. 317/2005 Sb.

Forma:

RSZ SŠ je čtyřsemestrové a je organizováno kombinovanou formou. Součástí studia je využití e-learningové podpory a samostudia pomocí speciálních studijních materiálů. Během semestru proběhne několik konzultací. Při nich předají vyučující studentům výukové materiály, poskytnou konzultace a zadají samostatné projekty. Hodinová dotace je 280 vyučovacích hodin prezenční i distanční výuky, v tom je 16 hodin pedagogicko-psychologického modulu a 10 hodin pedagogické praxe. Výuka bude realizována kombinovanou formou, z čehož prezenční výuky je 200 hodin a distanční výuky je 70 hodin.

Průběžná kontrola studia bude probíhat formou zápočtů a zkoušek.

Studium je zakončeno závěrečnou zkouškou a obhajobou závěrečné práce. Účastníci obdrží po úspěšném absolvování rozšiřujícího studia osvědčení jako přílohu diplomu.

Podmínky přijetí:

Studium je určeno pro kvalifikované učitele 2. stupně ZŠ s aprobací zeměpis, kteří chtějí získat způsobilost vyučovat zeměpis na střední škole. Vzhledem k charakteristice cílové skupiny pedagogických pracovníků je rozsah pedagogicko-psychologických předmětů omezen na nutné minimum.

Organizace studia:

Garantujícím pracovištěm je *Katedra geografie FP TUL*. Výuka bude probíhat v učebnách Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické Technické univerzity v Liberci.

Manažerem studia je *RNDr. Artur Boháč, Ph.D.*, e-mail: artur.bohac@tul.cz, tel.: 485 354 175.

Minimální/maximální počet přijatých: 12/20

Poznámka: V případě nižšího počtu zájemců než minimální počet si fakulta vyhrazuje právo studijní program neotevřít a nabídne přihlášeným přesun do nejbližšího nového termínu zahájení studia.

Cena kurzu:

Cena kurzu je 21 000,- Kč za celé studium. Částku je možné rozdělit na roční splátky vždy na začátku příslušného studijního roku. Studium lze hradit z prostředků určených na DVPP.

Studijní program:

Odborný modul

- Základy fyzické geografie
- Základy humánní geografie
- Základy regionální geografie
- Krajina a životní prostředí
- Základy geoinformatiky
- Česko a české regiony
- Liberecko a ER Nisa
- Globální, regionální a lokální témata ve vzdělávání
- Kartografické a geoinformační vzdělávání
- Vedení geografické výuky na SŠ
- Geografické kurikulum na SŠ
- Geografická cvičení a projekty na SŠ
- Pedagogická praxe ze zeměpisu na SŠ
- Soudobé strategie vzdělávání (výběrově).
- Konstruktivistické didaktické postupy a sociokognitivní přístupy (výběrově).
- Současná kurikulární reforma – hlavní východiska, principy a směřování (výběrově).
- Klíčové kompetence jako cíl vzdělávání v kontextu RVP a celoživotního vzdělávání (výběrově).
- Principy a možnosti individualizace výuky (výběrově).
- Třídní a školní klima (výběrově).
- Změny ve způsobech a pojetí hodnocení žáků v rámci RVP. Autoevaluace školy a metody evaluace v současném školství (výběrově).
- Alternativní vyučovací modely a koncepty (výběrově).
- Pedagogicko-psychologická diagnostika – současné přístupy, metody a jejich využití (výběrově).
- Metodika prevence sociálně patologických jevů (výběrově).

Rozšiřující studium zeměpisu pro SŠ (RSZ SŠ) - studijní plán

Předmět/téma (řazeno chronologicky)	Tématický okruh	Rozsah	Vzdělávací cíl
Základy fyzické geografie	Odborný modul	14+10 Zk 1.sem	Studenti rozumí obecné fyzické geografii - vymezení, vývoji a současnému stavu oboru. Orientují se v základní literatuře. Součástí studia je základ matematické geografie. Pozornost je věnována vztahu příroda, krajina a člověk.
Základy humánní geografie	Odborný modul	14+10 Zk 1.sem	Zahrnuje dílčí humánně geografické disciplíny, které se zabývají obyvatelstvem a osídlením, městy a venkovem, výrobními aktivitami lidské společnosti, které poskytují zboží a služby: geografii průmyslu, zemědělství, dopravy a služeb. Současná humánní geografie se rovněž zabývá sociálními, politickými a kulturními tématy, velký význam nabývá humanistická geografie, která má v centru svého zájmu člověka. Studium komunit, lidské bezpečnosti a udržitelnosti jsou důležité pro regionální a krajinná studia, jimiž se současná humánní geografie rovněž zabývá. Geografická percepce a imaginace se rozvíjí od lidského těla, přes rodinu/domácnosti, ulici, město až po národ, etnické minority. Patří sem rovněž behaviorální geografie, které řeší důvody a důsledky lidského rozhodování v kontextu ekonomické geografie a s ohledem na odlišnosti, jinakost lidí, gender.
Základy regionální geografie	Odborný modul	14+10 Zk 1.sem	Předmět je ve vztahu k fyzické a humánní geografii. Studenti rozumějí regionální diferenciaci a jedinečnosti (světové regiony). Spíše než popis jsou preferovány interpretace vztahů, procesů, zákonitostí a jejich přítomnost a fungování ve světových regionech. V seminářích studenti zjišťují informace o studované problematice a vyhodnocují je a prezentují. Důraz je kladen na práci se zahraničními zdroji.

Krajina a životní prostředí	Odborný modul	14+10 Zk 2.sem	Studenti chápou environmentální problémy v krajině a vývoj problematiky. Rozumějí vztahu ekologie, krajiny a životního prostředí - terminologickému vyjasnění, definicím pojmů. Rozumějí problematice jak v celosvětovém měřítku, tak na úrovni České republiky.
Základy geoinformatiky	Odborný modul	8+10 Zk 2.sem	Studenti rozumí pojmu geoinformatika. Přednášky jsou zaměřeny na průřez problematikou dálkového průzkumu Země, globálních polohových a navigačních systémů a geografických informačních systémů. Důraz je kladen na konkrétní aplikace geoinformačních metod v praxi
Regionální geografie ČR	Odborný modul	14+10 Zk 2.sem	Hranice a poloha. Vývoj území, státního a územně správního uspořádání. Přírodní poměry a krajiny. Klimatické, hydrografické a morfologické zvláštnosti. Ochrana přírody a krajiny. Oblasti a území se zvláštním významem / režimem. Osídlení a obyvatelstvo. Ekonomická základna: zemědělství, průmysl a služby. Doprava a dopravní infrastruktura. Cestovní ruch. Zahraniční vztahy a obchod. Mezinárodní integrační seskupení. Evropská Unie. Regiony a jejich charakteristiky / zvláštnosti / význam. Příklady a význam regionálního členění (regionalizace). Oblasti, kraje, okresy, typologie obcí a sídel. Hlavní prameny a postupy zpracování informací o území ČR a regionech v ČR.
Liberecko a ER Nisa	Odborný modul	10+10 Zk 2.sem	Liberecko v rámci ČR a EU. Euroregiony v ČR, sousedních zemích a v EU. Euroregion Nisa jako modelové území mezinárodní přeshraniční spolupráce. Geografické vymezení a vnitřní členění. Přírodní poměry. Životní prostředí a jeho problémy. Sociálně ekonomické poměry a jejich zvláštnosti / rozdíly. Historický vývoj osídlení, obyvatelstva, průmyslu a kultury. Veřejná správa a administrativní členění. Transformace po roce 1989. Současné problémy a cíle rozvoje. Příklady a výsledky mezinárodní spolupráce. Porovnání s jinými kraji / regiony a euroregiony. Hlavní prameny informací o Liberecku, euroregionech a možnosti / příklady jejich využití.

<p>Globální, regionální a lokální témata ve vzdělávání</p>	<p>Odborný modul</p>	<p>10 Zp 3.sem</p>	<p>Nové pojetí výuky/učení zeměpisu/geografie založené na sociální konstrukci geografie, která rozvíjí akademické vymezení disciplíny. Spočívá v identifikaci sociálních témat, k nimž má geografie co říci. Současná geografizace vědy, společnosti, politiky, kultury, ekonomie svědčí o principiálním významu geografie v praktickém světě lidí. Hlavní důraz se přesunuje z otázky: Jak to je? k nové otázce: Jak by to mělo být? Jde o uchopení fenoménu globalizace a jejího odlišení od mezinárodní úrovně, vysvětlení rozdílů v chápání a řešení národní úrovně a úrovně regionálních v relaci k národnímu. Tento přístup označovaný jako 'divisioning' je propojen s principem 'down-up', jenž vychází z lokálních témat.</p>
<p>Kartografické a geoinformační vzdělávání</p>	<p>Odborný modul</p>	<p>8+10 Zk 3.sem</p>	<p>Předmět se zabývá problematikou implementace metod geoinformatiky (GIS, DPZ a GPS) do výuky na základních a středních školách, zvláště pak do výuky zeměpisu. Zvláštní důraz je kladen tématům kritéria vhodnosti software pro školní prostředí, zdroje dat, didaktické využití mapových serverů, formy a metody, kurikulární materiály a stanovení standardů. Předmět zahrnuje rovněž výklad problematiky využívání mentálních map a didaktických aspektů počítačové kartografie</p>
<p>Vedení geografické výuky</p>	<p>Odborný modul</p>	<p>8+10 Zk 1.sem</p>	<p>Vstupní předmět do oborové didaktiky pro gymnázia. Studenti jsou seznamováni s historií a současností výuky geografie v Česku, v Evropě i ve světě, se základy oborové didaktiky. V seminářích jsou seznamováni se základy práce učitele zeměpisu ve třídě, které procvičují na vybraných tematických celcích.</p>
<p>Geografické kurikulum</p>	<p>Odborný modul</p>	<p>8+10 Zk 2.sem</p>	<p>Předmět je zaměřen na geografické kurikulum a geografické učivo gymnázia, které je v něm obsaženo. Studenti jsou seznámeni se standardy americkými a britskými, a dále s kurikulem německým. Detailně jsou seznamováni s historií a vývojem českého kurikula (RVP ZV a GV), s vytvářením ŠVP a geografickým učivem v něm. V semináři se procvičují v tvorbě tematických plánů s důrazem na jejich integrační charakter.</p>

Geografická cvičení a projekty	Odborný modul	8+10 Zk 3.sem	Zaměření předmětu je na činnosti, samostatnost v rámci získaných kompetencí studentů vyššího gymnázia v podmínkách co nejvíce se přibližujícím skutečnosti (jako například U.S. Geography for Life). V semináři posluchači připravují a prezentují samostatnou práci pro studenty gymnázia, exkurzi/návštěvu vhodného místa pro výuku geografie, a dále projekce, realizace a evaluace jednoduchého geografic. projektu
---------------------------------------	---------------	---------------------	---

Pedagogicko-psychologický modul

Student volí jeden předmět v průběhu 1. a 2. semestru a jeden předmět v průběhu 3. a 4. semestru z nabídky:

Pedagogicko-psychologický modul			Počet předmětů: 2	
Kat./Zkr.	Název předmětu	Rozsah Př+Cv+Se	Zp.zak.	Sem.
KPP/AVK	Alternativní vzdělávací koncepty	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/HSS	Hodnocení v současné škole	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/KMY	Kritické myšlení	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/MTV	Moderní trendy ve vzdělávání	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/PDG	Pedagogická diagnostika	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/PRCH	Prevence rizikového chování	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/PRV	Projektové vyučování	0+8+0	Zp	Z/L
KPP/PHYG	Psychohygiena	0+8+0	Zp	Z/L